

سخنی با بزرگ والدین

راهنمای نگهداری از نوه‌ها
برای پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها

ابراهیم نظری فر

(کارشناس ارشد سلامت سالمندی)

دکتر مسعود کریمی

(استادیار گروه ارتقاء سلامت)

سرشناسه	: نظری فر، ابراهیم، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: سخنی با بزرگ والدین: (راهنمای نگهداری از نوه‌ها برای پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها) / ابراهیم نظری فر، مسعود کریمی.
مشخصات نشر	: شیراز: فرهنگستان ادب، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۴۲ ص. مصور (رنگی).
شابک	: 978-622-7618-57-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها و نوه‌ها
موضوع	: Grandparent and child
موضوع	: رفتار پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها
موضوع	: Grandparenting
شناسه افزوده	: کریمی، مسعود، ۱۳۵۰ -
رده بندی کنگره	: H۵۷۵۹۶۹
رده بندی دیویی	: ۶۰۶۸۷۴۵ -
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۷۱۷۰۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

شیراز خیابان زند - پاساژ فرجادیان طبقه اول پلاک ۱۸۰ - کدپستی: ۷۵۵۴۳ - ۷۱۳۵۶
شماره تلفن: ۸۸۳۴۹۳ - ۰۹۱۷
Email: Farhangestaneadab@gmail.com

□□□

سخنی با بزرگ‌والدین (راهنمای نگهداری از نوه‌ها برای پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها)

ابراهیم نظری فر - دکتر مسعود کریمی

□□□

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۴۰۰ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۱۸-۵۷-۰

طرح جلد: مصطفی رستمی / صفحه‌آرا: اطلس دهقانی

چاپ و صحافی: سمن / قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

□□□

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵.....	مقدمه
۷.....	فصل اول: نقش بزرگ‌والدگری
۱۱.....	فصل دوم: مراقبت و مفهوم بار مراقبت
۱۵.....	فصل سوم: اثرات مثبت و منفی بزرگ‌والدگری
۲۱.....	فصل چهارم: چالش‌های مراقبتی
۲۹.....	فصل پنجم: پیشنهاداتی برای سرگرم کردن نوه‌ها
۳۹.....	فهرست: منابع و مآخذ

مقدمه:

در سال‌های اخیر اکثر جوامع در دنیا، تغییرات اجتماعی قابل‌توجهی را شاهد بوده‌اند. تغییرات در ساختار خانواده‌ها، حجم خانواده‌ها را کاهش داده است. شرایط زندگی مرتبط با شهرنشینی، با افزایش نیاز و تمایل زنان به کار در خارج از خانه همراه بوده است. از طرفی دیگر رسیدن به سن سالمندی، پدیده‌ای استثنایی نیست بلکه مرحله‌ای از زندگی است که انتظار می‌رود بسیاری از انسان‌ها آن را تجربه کنند. مجموعه این تغییرات اجتماعی در کنار پدیده تک یا دو فرزندی شرایطی را فراهم آورده است که بسیاری از خانواده‌ها به دلیل مشکلات اقتصادی یا نیاز به یک مراقب مطمئن و دلسوز به‌ناچار یا بر اساس میل قلبی خود، مراقبت از فرزندان‌شان را به پدربزرگ و مادربزرگ‌ها بسپارند. این پدیده به‌عنوان بزرگ‌والدگری شناخته شده است.

بزرگ‌والدین، افرادی هستند که عموماً وظیفه پرورش و بزرگ کردن کودکان خود را به پایان رسانده‌اند و از این پس مسئولیت مراقبت از نوه‌های خود را برعهده می‌گیرند. این گروه که به سرعت در حال رشد هستند، اغلب در سنین سالمندی (بالای ۶۰ سال) قرار دارند و در بیشتر موارد مادربزرگان نقش کلیدی در این زمینه بازی می‌کنند. برخی مطالعات نشان داده‌اند اکثر

مادر بزرگ‌هایی که از نوه‌های خود مراقبت می‌کنند بین ۵۰ تا ۶۴ سال سن داشته‌اند و از نوه‌های زیر ۶ ساله خود مراقبت می‌کرده‌اند.

در ایران نیز شاهد افزایش ۷ برابری تعداد بزرگ‌والدها در فاصله بین سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۵ بوده‌ایم و انتظار می‌رود به دلیل ساختار جمعیتی جوان کشور و افزایش امید به زندگی و طول عمر سالمندان، در سال‌های آتی، شاهد رشد بیشتر این پدیده باشیم.

بزرگ‌والدگری در حقیقت یک فرآیند مبادله‌ای است. بزرگ‌والدها با مراقبت از کودکان در معامات عدم حضور مادران در خانه و ارائه حمایت‌های عاطفی، مالی و مشاوره‌ای برای نوه‌های خود می‌توانند به سلامت و رفاه فرزندان و نوه‌های خود کمک کنند و از طرف دیگر آن‌ها نیز از مراقبت و حمایت‌های فرزندان خود بهره‌مند می‌شوند. بزرگ‌والدها منبع مهم دانش و تجربه برای نوه‌های خود به حساب می‌آیند. آن‌ها پل ارتباطی بین نسل‌های گذشته و نسل‌های جدید هستند و فرهنگ و ارزش‌های گذشته را به نسل‌های جدید منتقل می‌کنند. از طرف دیگر، بزرگ‌والدها از طریق تماس با نوه‌های خود تا حد زیادی با اطلاعات روز و تغییرات جامعه جدید آشنا می‌شوند و دچار انزوا و طردشدگی اجتماعی نمی‌گردند.

از آنجا که بزرگ‌والدگری، در کنار مزایایی که برای بزرگ‌والدها، والدین و کودکان دارد، با چالش‌هایی نیز همراه است و می‌تواند منجر به ایجاد بار مراقبت و خستگی برای بزرگ‌والدها شود و یا باعث چالش‌هایی بین بزرگ‌والدها و والدین کودکان از نظر سبک تربیتی فرزندان شود، در این کتابچه تلاش شده است مبانی بزرگ‌والدگری به اختصار توضیح داده شود و راهکارهایی برای بزرگ‌والدگری صحیح و کاهش بار مراقبتی بزرگ‌والدها ارائه گردد.